

Gäller för: Operation Uddevalla sjukhus, Operation NÄL
Innehållsansvar: Johanna Fällén, (johfa11), Överläkare
Granskad av: Johanna Fällén, (johfa11), Överläkare
Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-04-24

Giltig till: 2028-04-24

Intrathecal (spinal) opioider

Revidering i denna version

Ingen revidering

Bakgrund

Intratecalt fentanyl, i tillägg till lokalanestestimedel, kan användas för att:

- Ge snabbare anslag av anestesin
- Ge bättre perioperativ smärtlindring. (3 – 5 timmars förlängd postoperativ smärtlindring)
- Kunna reducera lokalanestetikadosen med 30 – 40% (ger mindre och kortare motorblockad).

Intratecalt morfin, som tillägg till lokalanalgetiskt läkemedel ger förlängd duration på smärtlindringen på upp till 24 timmar.

Syfte

Säker och enhetlig hantering med intrathecal opioider vid spinalanestesi.

Vilka berörs

Läkare och sjuksköterskor inom NU-sjukvården.

Rekommenderad dos

Fentanyl normaldos 10 – 30 µg.
Morfin normaldos 0,1-0,3 mg

Kontroller

Vid intrathecalt fentanyl skall kontroll av andningsfrekvens och medvetandegrad göras 2 gånger per timma under de första 2 timmarna. Om invändningsfria kontroller kan de då avslutas.

Vid intrathecalt morfin skall kontroll av andningsfrekvens och medvetandegrad göras 2 gånger per timma under de första 2 timmarna, därefter 1 gång per timma under ytterligare 10 timmar. Om invändningsfria kontroller kan de då avslutas.

Om tilläggsbehandling med systemiska opiater eller sederande preparat har givits intensifieras övervakningen till 2 gånger per timma under 2 timmar.

Opioider kan öka risken för urinretention. Länk till rutin: [Blåskontroller på AnOpIVA kliniken.](#)

Behandling av biverkningar

Sedation och andningsdepression

Risken ökar om andra opioider ges samtidigt eller innan.

Vid andningsfrekvens under 10 och sederingsgrad 2 eller 3

1. Skaka pat vaken
  2. Ge syrgas
  3. Ge 0,1 mg Naloxonhydroklorid i v, upprepas vid behov, (Naloxonhydroklorid 0,4 mg/ml: 0,25 ml = 0,1 mg)
  4. Begär att narkosjouren skall komma till avd omgående
  5. Om pat är helt okontaktbar ventileras på mask (100% syrgas) och utlös "hjärtlarm"
- ⇒ Alla patienter skall ha en fungerande intravenös infart minst 6 timmar efter att Fentanyl gavs intrathecalt!
- ⇒ Ha alltid injektion Naloxonhydroklorid tillgängligt!

Klåda

Kan förekomma. Oftast behövs ingen behandling. Om besvären är behandlingskrävande pröva Tavegyl 1 mg/ml, 1 – 2 ml (1 – 2 mg) intravenöst i första hand, i andra hand låg dos Naloxonhydroklorid 0,4 mg/ml 0,02 – 0,08 mg iv (= 0,05 – 0,2 ml iv). Använd 1 ml spruta.

Postoperativt

Postoperativ övervakning skall ske **minst 2 timmar** efter intrathecalt administrerat **fentanyl** och **12 timmar** efter intrathecalt administrerat **morfin**, i övrigt gäller sedvanliga utskrivningskriterier.

Om ovanstående förutsättningar föreligger och bromage är 0 kan pat överflyttas till vårdavdelning.

Kontrollerna dokumenteras i övervakningsprotokoll ”postoperativ smärtbehandling med intrathecalt morfin eller fentanyl”.

OBS! Viktigt med överrapportering om att intrathecal opioid givits om patienten överförs till vanlig vårdavdelning.

Litteratur

<http://anesthesiology.pubs.asahq.org/article.aspx?articleid=2477976>

[Sahlgrenska Universitetssjukhus rutin: Spinal Postoperativ övervakningstid efter morfin och fentanylspinal](#)

Hamber A et al.(1999) Intrathecal Lipophilic Opioids as Adjuncts to Surgical Spinal Anesthesia. Regional Anesthesia and Pain Medicin 24(3): 255-263.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Operation Uddevalla sjukhus, Operation NÄL

Innehållsansvar: Johanna Fällén, (johfa11), Överläkare

Granskad av: Johanna Fällén, (johfa11), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10086-1525759947-195

Version: 11.0

Giltig från: 2026-04-24

Giltig till: 2028-04-24